

RUUD VAN HERPEN
Xebia Group International

JEROEN VAN NOORDEN
I.F.F.

VANESSA CARPANO - CHAUVIN
Align Technology

GERARD JANSEN
Lamb Weston

HELEN LIGEON-KLANN
BDP International

MARC SMALS
Rabobank

GENERAL COUNSEL NL

MAGAZINE 2018 - 2019

NEXT GENERATION LEGAL SOLUTIONS

www.legadex.com

Geïnteresseerd hoe Legadex Online voor u kan werken? Bel of mail met Hans-Martijn Roos of Frederike Sips voor een toelichting of kennismaking.

+31 (0)20 820 83 96

info@legadex.com

LEGADEX ONLINE

Terugkerend juridisch werk verstandig outsourcen

De juridische afdeling van nu kijkt kritisch naar de kwaliteit en efficiency van haar eigen dienstverlening. Steeds vaker is de conclusie dat onderdelen als corporate housekeeping, contractmanagement en juridische administratie beter kunnen worden uitbesteed aan een gespecialiseerde juridische dienstverlener.

We maken het u voortaan nog gemakkelijker met de introductie van ons nieuwe concept LEGADEX ONLINE.

Legadex levert daarbij de combinatie van een secure online platform voor legal entity management en contract management (**powered by effects**) met flexibele dienstverlening 'op afstand' door onze juristen en paralegals. All-in-one tegen vaste maandtarieven vanaf 500 euro op basis van een managed services contract.

Met de oplossingen van Legadex blijft u tegen beperkte kosten altijd op orde en houdt u overzicht. Voortaan werkt uw juridische afdeling prettiger en met meer ruimte voor het strategisch werk. Een volledig overzicht van onze corporate legal diensten (inclusief detachering en flexibele inzet bij u op kantoor) en transactiediensten kunt u vinden op www.legadex.com

VOORBEELD

Legal Entity Management as a service

- 24/7 inzicht in uw groepsstructuur en toegang tot uw vennootschapsdocumentatie;
- Bestuurswisselingen, volmachten en procuraties, en wijzigingen in aandeelhouders altijd up to date;
- Inclusief alle benodigde besluiten en inschrijvingen bij KvK;
- Volledig ontzorgd vanaf 50 euro per vennootschap per maand.

LEGADEX

The Sound of Control

Tien jaar geleden was de General Counsel voornamelijk een vakspecialist. Nu zijn Legal en Compliance volwaardige geïntegreerde bedrijfsfuncties. De moderne General Counsel draagt met vakkennis, bedrijfskennis, people management en goede strategie & operations planning concreet bij aan de korte en lange termijn doelstellingen van de organisatie. Dit vraagt om andere kennis en ervaring van niet alleen General Counsel en Managing Partners, maar ook van bestuurders en commissarissen.

Meer weten? Neem contact op met ons of kijk op [voxius.nl](https://www.voxius.nl)

VOXIUS
LEGAL LEADERSHIP | EXECUTIVE SEARCH

Executive Search | Strategy & Operations | Interim | Insights

CONSUMERIZATION OF THE LAW

De General Counsel is zichtbaarder geworden. Stakeholders weten GCs te vinden en GCs staan meer dan ooit open voor verdere professionalisering. Het succes van het General Counsel Executive Program is daar een goed voorbeeld van.

General Counsel zoeken wegen om samen nieuwe uitdagingen aan te gaan, het overzicht te houden en het werkplezier te vergroten. GCN vervult hierbij - als groeiend kennisnetwerk voor en door GCs - een centrale rol. Met een grote variëteit aan toekomstgerichte leden en GCN-Partners die hun meerwaarde tonen.

Sinds een aantal jaren bieden apps en social media consumenten een voorheen ongekend gebruikersgemak en overzicht. Geef kleine kinderen een Ipad en binnen de kortste keren vinden ze zonder uitleg hun weg. Het is fascinerend om te zien hoe de combinatie van techniek en design jong en oud in staat stelt om razendsnel precies de gewenste informatie te krijgen.

Ook binnen de juridische wereld begint door te dringen dat gebruikersgemak aanzienlijk meer waarde heeft dan eerder gedacht. Charley Moore, CEO van Rocket Lawyer, introduceerde tijdens het General Counsel NL Jaarcongres 2017 de term Consumerization of the law. De combinatie van techniek en design is goud waard om ons werk toegankelijker en makkelijker te maken, niet alleen voor interne stakeholders als salesafdelingen, raden van bestuur en toezichthouders, maar ook bijvoorbeeld bij complexe procedures en M&A deals.

Hoe je je verhaal vertelt met behulp van techniek en design zal in de nabije toekomst ook het gebruikersgemak binnen de juridische wereld vergroten. Daarom benadrukken we in dit General Counsel NL Magazine vooral de waarde van Legal Design voor General Counsel. Zo kan de General Counsel zijn of haar meerwaarde efficiënter delen met interne klanten en ook de samenwerking met externen verbeteren.

En om zelf maar het goede voorbeeld te geven maakt GCN nu een splinternieuw animatiefilmpje waar het kennisnetwerk voor staat, is de huisstijl aangepast en vind je achterin dit Magazine een visuele 'Over GCN' pagina.

We kijken uit naar een verdere samenwerking in 2019!

General Counsel Netherlands

Michiel van Straaten & Petra van Hilst
www.generalcounsel.nl

EDITIE 2019 GENERAL COUNSEL NL MAGAZINE

Jaarlijks magazine voor
GCs, CEOs en CFOs

COLOFON GCN MAGAZINE 2019

Dit magazine is een uitgave van
General Counsel Netherlands

GENERAL COUNSEL NETHERLANDS

Eslaan 13A
1404 EE Bussum (NL)
info@generalcounsel.nl
www.generalcounsel.nl

CONTACT

Petra van Hilst
+31 (0)6 41 06 94 33
petra.vanhilst@generalcounsel.nl

Michiel van Straaten

+31 (0)6 14 83 72 02
michiel.vanstraaten@generalcounsel.nl

PRODUCTIE

ZUIDAS
PUBLISHERS

WTC Amsterdam
Strawinskylaan 15
1077 XW Amsterdam
+31 (0)20-3620993
info@zuidaspublishers.nl
www.zuidaspublishers.nl

Hoofdredacteur Romy Lange

Art Director Emiel Brouwers - IMAGEAU

Fotografie Lotte de Graaf

Heeft u een bericht voor de redactie
of wilt u een advertentie plaatsen?
Mail ons op info@zuidaspublishers.nl

Frequentie Jaarlijks

Oplage 3.000 exemplaren

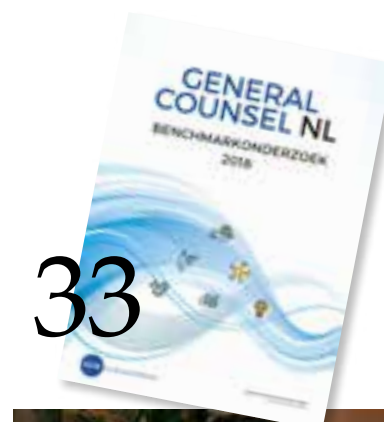
Volgende editie 25 november 2019

Verspreiding

General Counsel NL Magazine wordt naar de GCs in Nederland gepersonificeerd opgestuurd via controlled circulation. Daarnaast ontvangen CEO's en CFO's van Top500 bedrijven het magazine. Het magazine wordt zowel in print als online aangeboden.

Copyright

© 2018 General Counsel Netherlands. All rights reserved. Nothing appearing in this magazine (information, pictures, images) may be copied or reproduced, irrespective in which manner. Unless explicitly permission has been given in writing.

- 08 Legal Design voor GCs is here to stay
- 14 Dit zeggen General Counsel
- 20 General Counsel NL Jaarcongres 2018
New ways of working for General Counsel
- 22 De roundtables tijdens het General Counsel NL Jaarcongres
- 28 Agenda GCN 2019
- 29 General Counsel Executive Program
- 33 General Counsel NL Benchmarkonderzoek 2018
- 38 Juristen en de vierde industriële revolutie
- 42 Over GCN
- 44 General Counsel Najaarscongres 2018
It's all about contracts
- 47 De roundtables tijdens het General Counsel NL Najaarscongres
- 53 GCN Denktank
Legal Corporate Technology en Legal Operations
- 55 Partners van GCN

GCN - PARTNERS

ALLEN & OVERY

**Baker
McKenzie**

**CLIFFORD
CHANCE**

**Deloitte.
Legal**

大成 DENTONS BOEKEL

EY

**Hill+Knowlton
Strategies**

Kennedy Van der Laan

NORTON ROSE FULBRIGHT

stek

VAN BENTHEM & KEULEN
ADVOCATEN & NOTARIAAT

Wolters Kluwer

AB

LEGAL DESIGN VOOR GCs IS HERE TO **STAY**

Contracten, wetten, artikelen, notulen, processtukken en e-mails. Als General Counsel heb je dagelijks te maken met eindeloos veel teksten. Als het goed is, kan je hier als jurist nog wel mee uit de voeten. Maar dat geldt niet voor de gebruikers van je diensten die hier minder in thuis zijn. Het is de hoogste tijd om juridische documenten voor hen begrijpelijker te maken. Legal Design biedt een oplossing: de combinatie van twee disciplines zorgt voor een andere ervaring van de dienstverlening van de GC en zijn of haar team. Het combineert de tekstuele wereld van de juristen met de grafische wereld van vormgevers waardoor de dienstverlening beter uit de verf komt. Bij Legal Design wordt een juridische boodschap door een combinatie van eenvoudig woordgebruik en aansprekend beeld helder overgebracht aan de lezer of gebruiker. Met tal van voordelen als gevolg.

Andere manier van denken

Net als veel andere hoogopgeleiden zijn General Counsel bij hun werk primair gericht op verbetering van efficiency. De structuur, de processen en de cultuur worden steeds verder verbeterd. Vanuit de bestaande situatie wordt met een afgesproken focus gewerkt aan verdere uitbouw en groei. Analytisch denken staat daarbij voorop met veel aandacht voor betrouwbaarheid, zekerheid en voorspelbaarheid. Binnen creatieve beroepsgroepen zie je haast het tegenovergestelde: in plaats van efficiency wordt innovatie veel meer gestimuleerd, maar er is weinig systematisch geregeld en goed doordacht, wat het voortbestaan en het verder groeien kan belemmeren.

In 2009 introduceerde Roger Martin¹ voor het eerst een nieuwe manier van denken - Design Denken - die de voordelen van efficiency en innovatie samenbrengt om doorbraken en waarde te creëren.

Meer dan visuals

Legal Design is het toepassen van het Design Denken in de rechtspraak om juridische systemen, producten, diensten en processen nuttiger, beter bruikbaar,

begrijpelijker, toegankelijker en aantrekkelijker te maken. Dat kan op vele juridische terreinen nuttig zijn. Zo worden contracten nu vooral nog door en voor juristen in juridische taal opgesteld, zijn rechtssystemen lastig te doorgronden, zijn algemene voorwaarden en het privacy beleid vaak onbegrijpelijk, wordt heel veel tekst gebruikt bij rechtszaken en worden binnen bedrijven de wettelijke verplichtingen en het beleid vaak niet goed begrepen door de medewerkers. Met als gevolg: een steeds grotere kloof tussen juristen en de eindgebruikers van juridische informatie en diensten.

Met Legal Design kan dit worden veranderd: het is een gebruikersvriendelijke benadering waarbij eerst expliciet de behoeften en wensen van de gebruikers worden geïdentificeerd op basis waarvan letterlijk oplossingen worden ontworpen. Specialisten creëren visuals (infographics, stroomdiagrammen, tijdlijnen, iconen etc.) om de juridische kern van een zaak of kwestie te ondersteunen en te versterken. Hierdoor kunnen de juridische informatie en diensten transparanter en visueel duidelijker worden gepresenteerd. Des te complexer de zaak, des te zinvoller is Legal Design. Legal Design heeft inmiddels zijn nut bewezen: als het door General

How to bridge and measure the gap between intentions and behavior?

Want to learn more about the Integrity Agenda:

Michel Grummel

michel.grummel@nl.ey.com

+31 (0)6 29 08 40 28

Brenton Steenkamp

brenton.steenkamp@nl.ey.com

+31 (0)6 21 25 13 94

**Building a better
working world**

Counsel strategisch wordt ingezet, zal het de prestaties van de GC en zijn of haar team verbeteren, innovatie stimuleren, de waarde en waardering van de afdeling verhogen en de afstand tussen Legal en andere disciplines verkleinen.

Geen juridisch geneuzel

‘Wat is de boodschap die overgebracht moet worden?’

Deze strategische vraag wordt als eerste gesteld als Legal Design professioneel wordt ingezet. ‘Vaak blijkt het helemaal niet noodzakelijk of wenselijk om alles ontzettend uitgebreid uit te schrijven zoals juristen geneigd zijn te doen’, vertelt Maurits Fornier. Maurits en zijn collega Sera Visser zijn na jaren advocaat te zijn geweest bij Freshfield Bruckhaus Deringer een eigen kantoor begonnen waarbij ze hun juridische expertise combineren met grafische vormgeving. Ze werken voor diverse zakelijke cliënten en hebben ook advocatenkantoren als klant. Sera: ‘Lange juridische teksten over wetten, contracten en regels zijn niet altijd effectief. Legal Design draagt er aan bij dit soort informatie toegankelijk en begrijpelijk te maken. Zo maken we geregeld ‘visual explainers’ waarin een complexe overeenkomst of compliance manual overzichtelijk wordt uitgelegd door tekst en beeld te combineren. Resultaat is dat deze documenten dan beter worden begrepen door de mensen die er mee moeten werken.’

Legal Design bij litigation

Niet alleen bij advisering is Legal Design nuttig, ook bij het voeren van procedures. Om overzicht te brengen in processtukken bijvoorbeeld of om rechters een glasheldere structuur te bieden bij pleidooien. Raadsheren van het Hof Amsterdam – aanwezig tijdens het General Counsel NL Najaarscongres op 11 oktober 2018 – reageerden enthousiast op het

idee van Legal Design in de rechtszaal. Legal Design forceert advocaten en hun cliënten om samen te achterhalen waar de pijnpunten zitten en welke onderdelen beter naar voren gebracht moeten worden. Dit wordt net zolang gevisualiseerd en getest totdat alleen de kern overblijft. Dit proces blijkt steeds weer nuttig en waardevol, niet alleen bij het opstellen van processtukken maar ook in de rechtszaal. Keer op keer is gebleken dat rechters goed doortimmerde visuals maar al te graag gebruiken als uitgangspunt van de discussie. Als je dan zelf de opsteller bent van deze visuals – en de andere partij zich hiernaar moet voegen – heb je duidelijk een voordeel doordat jij het hebt kunnen formuleren en laten zien zoals jij het wilt.

Voor iedere moderne GC

De wil om bij te dragen aan modernisering van de juridische markt is een belangrijke drijfveer voor Sera: ‘Legal Design is een krachtige tool om snel en efficiënt complexe juridische informatie te begrijpen en, niet onbelangrijk, te onthouden.’ Maurits vult aan: ‘Om

Maurits Fornier

Sera Visser

Great leaders,
Don't set out to be a leader.
They set out,
to make a difference.
It is never about the role,
always about the goal.
Finding those leaders,
that is our business.

Bij Confius Executive Search streven wij ernaar om kandidaten een uitdaging te bezorgen die zo goed past, dat ze nooit meer het gevoel hebben naar hun werk te gaan. Voor u betekent dit dat wij niet rusten voordat wij de perfecte kandidaat voor uw kantoor hebben gevonden.

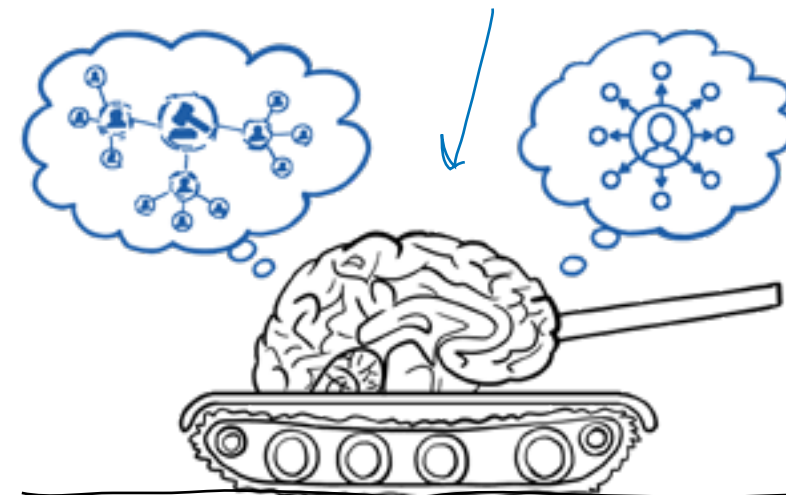
Wij zijn gespecialiseerd in Legal Search, altijd doortastend en met plezier bezig met het zoeken, vinden, kennen en (door)ontwikkelen van top advocaten en bedrijfsjuristen.

Wij kennen en begrijpen de thema's waar Corporate Legal Departments mee bezig zijn.

Vanuit die expertise doen wij onze zoekopdrachten, coaching, carrière outlook programma's en assessments voor General Counsels, (Senior) Legal Counsels, Chief Legal Officers, Chief Risk & Compliance Managers, (Senior) compliance professionals en Tax professionals. Daarnaast adviseren wij onze klanten over de inrichting en opbouw van hun afdeling.

Wilt u vrijblijvend met ons kennismaken? Neem direct contact op met Paul van Maarschalkerwaart of Lodewijk Lugard via +31 (0)20 767 04 11 of +31 (0)10 767 05 91

GENERAL COUNSEL NL DENKTANK

juridische complexiteit goed te visualiseren, is het wat ons betreft essentieel dat je zelf ook jurist bent. Het is namelijk belangrijk om de goede vragen te kunnen stellen en relevante juridische thema's te kunnen bevatten.'

Het goede nieuws is dat je niet zelf hoeft te kunnen tekenen. Als je voldoende visueel bent ingesteld, kan het uiteindelijke tekenen altijd worden uitbesteed. General Counsel die Legal Design willen gaan toepassen moeten een moderne mindset hebben en open staan om juridische kwesties als creatief proces te benaderen. En bereid zijn om, al dan niet onder begeleiding, door te vragen om tot de kern van een zaak te komen. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar wel altijd nuttig.

Dit blijft hangen

Informatie belandt middels twee 'kanalen' in het lange termijn geheugen: via de visuele en de auditieve weg. Traditioneel belast je bij bestudering van geschreven stukken alleen het auditieve geheugen. Het opslaan van informatie via het auditieve kanaal is een cognitief belastend proces. Na verloop van tijd neem je niet of nauwelijks nog informatie op. Beelden worden door het

brein veel gemakkelijker toegelaten tot het lange termijn geheugen. Bovendien blijkt dat die informatie veel beter blijft hangen. Alleen daarom al zou je zeggen: Legal Design is 'here to stay'.

Wat kost het?

Volgens Sera kan met een relatief kleine financiële input een grote output gerealiseerd worden. 'Zo kan het gehele salesproces bij een organisatie makkelijker verlopen als juridische documenten met zorg zijn vormgegeven, maar ook intern kunnen kwesties beter worden opgepakt omdat door het gebruik van beeld meer begrip ontstaat voor juridische complexiteit (denk bijvoorbeeld aan de GDPR). General Counsel kunnen zichzelf de vraag stellen of de input van de juridische afdeling binnen de organisatie op de gewenste manier aankomt bij de gebruikers. Wanneer het antwoord daarop 'nee' of 'onvoldoende' is, is het de moeite waard te onderzoeken in hoeverre beeld ingezet kan worden.'

Nuttige websites

Fornierlegaldesign.com
Legaltechdesign.com
Law.stanford.eu/organizations/pages/legal-design-lab

DIT ZEGGEN GENERAL COUNSEL

In lijn met het hoofdartikel over Legal Design hebben we zes GCs de volgende vragen voorgelegd over dit thema:

1. Hoe moderniseer jij jouw manier van werken zodat je klaar bent voor de toekomst?
2. Hoe vertel je jouw (juridische) verhaal intern en wat is daarbij jouw grootste dilemma?
3. Waar ligt jouw focus op in 2019?

Ruud van Herpen
*General Counsel bij
Xebia Group International*

1. Ik werk als General Counsel voor de Xebia Group. Dit is een internationaal software consultancy bedrijf en hieronder vallen zes met elkaar verbonden dochterbedrijven die zich richten op digitale strategische en agile transformatie maar ook big data, data science, cloud infrastructures en agile software security. Al deze kennis onder één dak biedt mij een unieke mogelijkheid om deze kennis ook in te zetten in de digitale transformatie van de juridische afdeling. Op dit moment zijn wij aan het onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om met de techniek van blockchain en smart contracting de huidige werkwijze van contracteren te automatiseren, super interessant!
2. Een mooi voorbeeld hiervan is het gebruik van “gamification”, dat ik heb geïntroduceerd bij het bedrijf waar ik werkte voor Xebia. In plaats van een policy te schrijven, die vervolgens in de loop van de tijd stof loopt te vangen, kun je er ook voor kiezen om een nieuwe policy te introduceren met behulp van een spelachtige situatie. Ik heb dit bijvoorbeeld gedaan bij de introductie van de Code of Conduct.

In een webinar van tien minuten werd eerst met krachtige beelden duidelijk gemaakt wat de kern was van de nieuwe policy. Vervolgens werd middels een quiz de opgedane kennis getoetst van de individuele deelnemers. De webinar werd daarna online gezet voor alle nieuwe collega's die nog in dienst zouden komen bij de organisatie.

3. Recent onderzoek gepubliceerd in de Harvard Business Review toonde aan dat het veel CEO's van grote ondernemingen over een langere periode gemeten niet lukt om na te denken over een strategie of het verder ontwikkelen van de visie voor de onderneming. En wat die CEO's niet lukt, geldt helaas voor velen van ons. Hetgeen mooi aansluit bij een van de conclusies uit het boek “Busy” van Tony Crabbe waarin hij onder meer schrijft, dat wij er veel baat bij hebben onszelf aan te leren om duidelijk te kiezen tijd vrij te maken en eens niet productief te zijn. Hierdoor ontstaat ruimte waarin wij kunnen reflecteren en ons even niet langer op automatische piloot continu laten voortdrijven door de niet aflatende stroom emails, vergaderingen en alle andere dagelijkse verplichtingen. Voor mij een mooi streven waarvoor ik graag ruimte vrijmaak en ook graag aanbeveel aan anderen om ook te gaan doen. So, go and be bored 😊

Jeroen van Noorden
*Managing Director - Country Manager bij
International Flavors & Fragrances (I.F.F.)*

1. Er is een breed scala aan mogelijkheden om ervoor te zorgen dat je legal team klaar is voor de toekomst. Zo hebben wij contract management software geïmplementeerd en technologie toegepast om bestaande contract review processen te optimaliseren. Ook hebben wij recentelijk in het kader van een grote overname door IFF een verdergaande samenwerking afgesproken met een global firm, post due diligence. Dit leidt tot integratie van outside en inhouse counsel. Dit is een nieuwe manier van denken en werken; de van oudsher aanwezige historische scheidslijn is daarmee aan het vervagen. Visualisatie is overigens ook een uitstekende manier om complexe zaken eenvoudig te maken, en te focussen op de hoofdlijnen. Met simpele hulpmiddelen als Prezi, Powerpoint of Google Slides, kun je al veel bereiken. Ik heb op mijn kantoor een groot scherm hangen wat ik gebruik om cliënten zaken toe te lichten of duidelijk te maken; met flow charts, tekeningen, pijltjes etc. En dat is zeer effectief!
2. Als Amerikaans bedrijf hebben wij uiteraard een uitgebreid compliance programma. Ook doen wij regelmatig compliance en anti-bribery training. Dat doen we door middel van webinars, on-line training en lokale training bij de dochterbedrijven. Daarvoor hebben wij

Vanessa Carpano - Chauvin
*General Counsel EMEA
bij Align Technology*

1. Ik kreeg bij Align Technology de gelegenheid om een afdeling op te zetten. Nu leid ik een team juristen die een bijdrage leveren aan onze moderne manier van werken, onze leidinggevendende ondersteunen en als zakelijke partners optreden. Daarvoor is het vaak nodig dat we kunnen omgaan met tools, technieken en codes die door juridische medewerkers doorgaans niet veel worden gebruikt.
2. Volgens mij is het grootste risico voor juridische afdelingen in deze snel veranderende economie

1. Hoe moderniseer jij jouw manier van werken zodat je klaar bent voor de toekomst?
2. Hoe vertel je jouw (juridische) verhaal intern en wat is daarbij jouw grootste dilemma?
3. Waar ligt jouw focus op in 2019?

een standaard presentatie met tien dilemma's onder het motto “What would you do?”. Iedere deelnemer wordt aangemoedigd om over deze dilemma's na te denken, en vervolgens een keus te maken uit de geboden opties. Vervolgens geven wij een korte toelichting op het juiste antwoord, en aandachtspunten voor de dagelijkse praktijk. Ik heb inmiddels zeer veel van dit soort trainingen gegeven, en het is uitermate doeltreffend. Het is inter-actief, en overigens ook leuk om te doen! De grootste uitdaging blijft uiteraard om iedereen binnen “de lijntjes” te houden!

3. Zoals hierboven gezegd heeft I.F.F. recentelijk een bedrijf overgenomen, met een transactiewaarde van USD 7.1 miljard. Geen kleine overname dus. Dit betreft een nogal gedecentraliseerd bedrijf wat samengesteld is uit een groot aantal overnames in de laatste 5-10 jaar. Ik zal dan ook het komende jaar het grootste deel van mijn tijd kwijt zijn aan integratie-zaken en mogelijke consolidaties. Mijn grootste uitdaging is om ervoor te zorgen dat de dagelijkse juridische support gecontinueerd wordt (“business as usual”) terwijl tegelijkertijd de juridische integratie van deze bedrijfsonderdelen zeer veel aandacht zal vereisen. Ook daar gaan wij een samenwerking met een global firm aan om dit te kunnen opvangen.

waarin informatie zo'n grote rol speelt dat zij juridisch jargon gebruiken en in een ivoren toren blijven zitten, op grote afstand van de zakelijke en financiële realiteit. In een setting waarin tijd en middelen schaars zijn, moet de juridische afdeling een robuust functieoverschrijdend netwerk opzetten om op verschillende niveaus binnen de organisatie ‘legal champions’ - pleitbezorgers voor de juridische afdeling - te kunnen inzetten.

3. Dat is een lastige vraag. In 2019 zullen we met veel uitdagingen worden geconfronteerd, maar er zullen ook kansen zijn. Garanderen dat we altijd over de juiste middelen beschikken zal waarschijnlijk bovenaan mijn prioriteitenlijstje blijven staan. ▶

Dirkzwager zorgt dat u het weet.

Wij delen onze kennis graag.

Het antwoord op een simpele juridische of fiscale vraag, is vaak gecompliceerder dan verwacht. Met gezond verstand komt u een heel eind, maar voor een écht antwoord is meer kennis nodig. Dirkzwager deelt die kennis graag met u. Ontdek snel hoe Dirkzwager haar kennis deelt op www.dirkzwager.nl

Maak kennis met **Dirkzwager**
legal & tax

Gerard Jansen
General Counsel
bij Lamb Weston

1. Wij staan op het punt om ons 'Governance House' te lanceren, als centrale plaats op ons intranet. Hier kan iedereen binnen de organisatie informatie vinden over de organisatie, de wijze waarop die bestuurd wordt, hoe de verantwoordelijkheden en bevoegdheden verdeeld zijn, dat soort zaken. Het plan daarvoor ligt al enkele jaren klaar, maar je krijgt zoiets niet alleen vanuit 'Legal' van de grond. Het wachten was op het goede moment en dat is er nu: vorig jaar is een fundamentele organisatiewijziging ingezet waarbij wij verantwoordelijkheden en bevoegdheden lager in de organisatie leggen. Dan moet je mensen wel vertellen wat hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn. Nou, en dan is het erg handig als je al je governance-informatie op één centrale plaats kunt vinden.
2. Wij hebben een autoschadebedrijf in onze regio dat adverteert met de slogan: "Jammer dat ons werk onzichtbaar is." Dat herken ik wel. Het komt nogal eens voor dat het tijd en geld kost om een juridisch risico op te heffen of te mitigeren, terwijl er geen onmiddellijk zichtbaar concreet resultaat is. Een flink ongeluk helpt altijd enorm in de bewustwording, maar dat wil je nu juist voorkomen. Je moet een beetje vindingrijk zijn. Ik heb jaren geleden eens in

1. Hoe moderniseer jij jouw manier van werken zodat je klaar bent voor de toekomst?
2. Hoe vertel je jouw (juridische) verhaal intern en wat is daarbij jouw grootste dilemma?
3. Waar ligt jouw focus op in 2019?

een crisissimulatie samen met onze safety manager een casus bedacht waarbij asbest vrij kwam bij een brand. Ik kan je zeggen dat dat stuk beter werkt dan jarenlang zeuren dat dat asbest dak nu echt eens van die loads af moet. Compliance is ook zo'n onderwerp. Dat gaat over regeltjes en dat vinden mensen vervelend. Compliance kost tijd, geld en het houdt je van het echte werk af. Ik begrijp dat wel, maar het is geen keuze. In alle presentaties die wij geven waarin het onderwerp 'compliance' een rol speelt, zit een slide met het citaat 'If you think compliance is expensive, try non-compliance' - toegeschreven aan Paul McNulty, Former U.S. Deputy Attorney General. Of hij het zo gezegd heeft maakt me niet uit, je krijgt mensen er mee aan het lachen - en vervolgens aan het denken. Het slaat aan en daar gaat het om.

3. Er gaat nu heel veel tijd zitten in governance, maar het andere werk gaat ook gewoon door. Er loopt heel veel tegelijk en er komt alleen maar werk bij. Er komt nu een extra jurist, dan zijn we met drie en een paralegal, maar daar zullen we het dan voorlopig mee moeten doen. Plannen, organiseren en prioriteiten stellen wordt steeds belangrijker. We gaan de organisatie meer zelfredzaam maken, meer templates en instructies ontwikkelen en de tendens die is ingezet op het gebied van governance en compliance doorzetten. En ik wil echt zorgen dat eind 2019 onze juridische afdeling vergaand gedigitaliseerd is.

Procederen is een ambacht. Het vereist unieke kennis en ervaring. Strategisch denkvermogen en creativiteit. Het vereist een onafhankelijke blik en volledige toewijding. Wij zijn bureau Brandeis.

**bureau
Brandeis**
all courts, all cases

1. Hoe moderniseer jij jouw manier van werken zodat je klaar bent voor de toekomst?
2. Hoe vertel je jouw (juridische) verhaal intern en wat is daarbij jouw grootste dilemma?
3. Waar ligt jouw focus op in 2019?

Helen Ligeon-Klann
Assistant General Counsel
bij BDP International

1. Modernisering zit voor BDP Legal vooral in onze manier van denken. Ook wij kijken naar AI, blockchain en wat efficiënter en sneller kan. Ik vind het belangrijker dat we nog meer gaan meedenken met de business. Recht en regelgeving loopt dramatisch achter op innovatie en wij moeten de business zo ondersteunen dat alles nog past wanneer de wetgever eindelijk bij is.
2. BDP International is een rap groeiend bedrijf met een relatief kleine juridische afdeling. Wij moeten daardoor op veel terreinen communiceren en tegen een heel divers publiek: we plaatsen berichten op intranet, verzorgen online training, organiseren townhall meetings en Code of Conduct-prijsuitreikingen. Wanneer informeren, adviseren (nice-to-have) we en wanneer dirigeren en "pushen" we (must-have!)? Dat is een blijvende uitdaging.
3. Neem verantwoordelijkheid en geef sturing! - Deze mindset verandering ondergaan veel bedrijfsjuristen tergend langzaam, terwijl ons management wel leiderschap verwacht. Mijn focus ligt in 2019 daarom op het bevorderen van de interactie met BDP Legal en het vergroten van de besluitvaardigheid van de juristen in ons team.

Marc Smals
Head Legal International Network
& Lending Rabobank

1. Idealiter was dit artikel geen schriftelijke publicatie geweest maar een korte vlog (of gewoon 🗣️). 📺 en 📢 werken vaak zoveel beter om een boodschap over te brengen. Juristerij maakt niet-juristen lang niet altijd 😊. Vaak wordt vergeten dat juristerij dienend moet zijn aan een ander 🧑, en geen 🧑 op zich is. Dienend aan een proces →, aan de totstandkoming van een dienst 📄, product📦, of natuurlijk het oplossen van een 🧩. Dat visualiseren is de uitdaging. Daar hoeft je geen tekenaar voor te zijn.
2. Juristen zijn vaak van nature van de 🗣️ en 📄. Kort en duidelijk zijn is daarbij altijd een uitdaging, beeldend zijn nog meer. Mijn recente eerste interne vlog was een proef 🧪. Wellicht volgen er meer. Wellicht zijn andere middelen meer op hun plaats. Met tekst kun je vaak beter nuances aangeven. Je moet je echter altijd blijven 🤔 of die nuance ook echt overkomt of gelezen wordt.
3. Één van de uitdagingen voor 2019 is, waar mogelijk, onze boodschap en bijdrage zo efficiënt en effectief mogelijk te blijven overbrengen. En daarbij de middelen te vinden en gebruiken die daar het best bij passen. De mogelijkheden zijn eindeloos...

GENERAL COUNSEL NL JAARCONGRES 2018

NEW WAYS OF WORKING FOR GENERAL COUNSEL

Transforming companies need transforming GC's

Bedrijven zijn aan het veranderen en de GC verandert mee. Tijdens het General Counsel NL Jaarcongres 2018 op 19 april hoorden we hoe GCs zich aanpassen aan nieuwe business modellen en de veranderende tijd. Ervaringen over “New ways of working” werden gedeeld tijdens de keynotes en diverse RoundTables zodat we vol energie en met nieuwe ideeën aan het eind van deze zonnige dag naar huis konden gaan. Dank voor alle bijdragen en de opgedane inspiratie!

Charles Groenhuijsen - Dagvoorzitter

De dag wordt geopend door Charles Groenhuijsen. Hij constateert dat de gemiddelde General Counsel in een ‘perfect storm’ zit. Door veranderingen in ondernemerschap, innovatie en arbeid verandert de rol van de General Counsel. Zo is overal de invloed van internet enorm. Verder is duurzaamheid geen groene hobby meer, maar een voorwaarde voor business geworden. Voor beide ontwikkelingen is versnelde innovatie nodig: zo snel dat het beter creative destruction kan worden genoemd. Voor GC's is het van belang om toegevoegde waarde te blijven leveren in tijden van creative destruction.

Miriam Clercx - VGZ

Jurist in, en voor, een veranderende organisatie

Ook Miriam Clercx van VGZ merkte een aantal jaren geleden dat de juridische afdeling en zij als GC het ‘anders’ moesten gaan doen. Maar hoe dan en wat dan? Wat ze wilde was in ieder geval een sterker en flexibeler team met meer onafhankelijkheid dat kritisch naar zichzelf keek. Eerst heeft ze commitment voor haar ideeën gevraagd aan de afdeling. Die moesten aangeven ook te willen veranderen. Daarna is door haar een heel scala van maatregelen ingevoerd. Zoals actief en gereguleerd feedback geven aan elkaar, elkaar te observeren en transparant zijn als team. De volgende stap is dat teams zelfsturend, flexibel, sterker en breder inzetbaar worden. De lean methode zal leidend zijn. Miriam is faciliterend, coachend en vooral heel geduldig. Dat laatste vindt ze misschien nog wel het lastigst. De kern van Miriam's verhaal was: blijf niet te lang hangen in allerlei theorieën over het veranderingsproces, maar ga concreet aan de slag, al is het maar met kleine dingen als ‘elk advies is maximaal 2 A4tjes’ en ‘aanraken is afmaken’ etc. Het was een heel persoonlijk verhaal van Miriam waaruit duidelijk wordt dat je heel goed in stapjes kan werken aan een vernieuwende mindset van de medewerkers van de afdeling.

Vroukje van Oosten Slingeland - ING Bank Nederland

Een agile werkende juridische afdeling in de praktijk

Vroukje van Oosten Slingeland van ING Bank Nederland beaamt uit de praktijk dat juridische afdelingen moeten veranderen en binnen ING is dat ook gebeurd. Niet alleen als gevolg van externe factoren als regeldruk, datagebruik, nieuwe technologieën en business modellen en veranderend klantgedrag, maar ook als gevolg van interne druk. Binnen ING is besloten dat de business volledig agile werkt, er wordt vergaande specialisatie verwacht en employability is een kernbegrip geworden. Om in business te blijven heeft Vroukje de gewaagde keus gemaakt om ook als Legal Department agile te gaan werken. Ze kan op die basis nu bevestigen dat traditionele juridische afdelingen achterlopen bij veranderende organisaties en toegevoegde waarde verliezen. Door veranderingen goed voor te bereiden, geduld te hebben, te experimenteren, kennis te delen en te evalueren kunnen transities op de juridische afdeling op de juiste manier gemanaged worden en leidt het tot kwaliteitsverbetering en toegenomen engagement van de juristen. Een overtuigend betoog dat veel GCs aan het denken heeft gezet.

*Bernard van der Voort en Carola Verschoor
- Royal HaskoningDHV*

Transitie in de mindset van legal affairs in een innovatieve onderneming

Innovatie gaat deels over systemen en software, maar vooral ook over mindset en managementstijlen. Dat stellen Bernard van der Voort en Carola Verschoor van Royal HaskoningDHV. Dit bedrijf is bijzonder omdat het wereldwijd actief is met prestigieuze projecten waar zeer intelligente ingenieurs aan werken. Hoe kan je als Legal afdeling het beste mee veranderen met hun veranderende omgeving? Centraal staat voor Bernard dat de GC met zijn of haar afdeling steeds ‘supportive’ is en vooral niet beperkend. De uitdaging is om zowel grote risico's als risicomijdend gedrag te vermijden. Om innovatie in het DNA van een organisatie te krijgen, dien je – zo benadrukt Carola – veel acties tegelijkertijd uitrollen. Daarvoor zijn goede workshops belangrijk, maar belangrijker is het om heel expliciet de samenwerking tussen uitvoering en ondersteuning te analyseren en over en weer te benoemen wat en wanneer van elkaar wordt verwacht in de nieuwe tijd. Ga samen op verkenning en durf daar als Legal ook initiatief in te nemen. Het werkt!

Roundtables en netwerkmomenten

Naast de plenaire sessies was er ook tijdens dit General Counsel NL Jaarcongres veel ruimte voor de inmiddels beroemde GCN-Roundtables. De aanwezigen konden dit keer uit maar liefst 14 verschillende onderwerpen 3 sessies kiezen, waar in kleine groepen steeds een uur lang werd ingegaan op een deel-onderwerp over New ways of working for GCs. De persoonlijke kennismakingen, de netwerklunch en de netwerkborrel zorgden er voor dat het een ontspannen dag was die door de deelnemers bijzonder hoog werd beoordeeld. Wellicht speelden het prachtige weer en de spectaculaire locatie daar ook een beetje voor!

Matt Fawcett - NetApp

Managing during transformation

Matt Fawcett is de wereldwijd verantwoordelijke General Counsel bij NetApp. Het bedrijf is toonaangevend op het gebied van de hybrid cloud en biedt hiervoor een volledig scala aan dataservices. Bij het in Silicon-Valley gevestigde bedrijf werken meer dan 10.000 werknemers – verdeeld over meer dan 110 kantoren – en de omzet is ruim \$ 5,5 mrd. Matt is een van meest vooraanstaande GCs in de Verenigde Staten. Zowel hij persoonlijk als zijn afdeling wonnen diverse prestigieuze Awards vanwege hun vooruitstrevende manier van werken. Matt start door aan te geven dat digitalisering en transformatie niet alleen lastig is voor juristen: het is naar zijn mening ook iets waarvoor veel leden van boardrooms niet klaar zijn. Die moeten wakker worden geschud. Ter illustratie vergelijkt hij het gedrag volgens de ‘Kubler-Ross Grief Cycle’ over rouwverwerking met het gedrag van managers en medewerkers die moeten transformeren. Na de ‘Denial’ van de transformatie is er de ‘Anger’ binnen de afdeling of het bedrijf. Na een periode van ‘Depression’ begint het ‘Bargaining’. Uiteindelijk is er ‘Acceptance’ van de transformatie.

Matt geeft drie handvatten om als GC een transformatie te managen en uit de ‘Grief Cycle’ te komen. ‘Right Way’: kies voor de juiste technologie en zorg voor automatisering. ‘Right Touch’: wie doet wat?. ‘Right Shore’: wees beweeglijk, durf waar nodig experts in te huren die ondersteunen tijdens een transformatie. Daarnaast zal het waarschijnlijk onvermijdelijk zijn om bij transformaties te reorganiseren en te snijden in de afdeling. Meer doen met minder middelen werkt niet, er moet simpelweg minder gedaan worden. Als er teveel gesneden is, kan beter naderhand weer kwalitatief worden opgebouwd. Leg bij dit alles focus op het idee dat de juridische afdeling werkelijk een intrinsiek onderdeel is van de bedrijfsvoering en leid je afdeling ook zo. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat je regelmatig werkzaamheden uit handen moet durven geven die beter door een extern bedrijf gedaan kunnen worden.

DE ROUNDTABLES TIJDENS HET GENERAL COUNSEL NL JAARCONGRES

De Roundtables zijn een hoog gewaardeerd onderdeel van de GCN congressen. Diverse actuele onderwerpen passeren de revue. Elke Roundtable wordt gemoderate door een General Counsel samen met een vertegenwoordiger van de GCN-partner. De deelnemers aan de GCN congressen krijgen de mogelijkheid kennis en ervaringen te delen in een informele en professionele setting.

Hiernaast tref je alle General Counsel NL Roundtables tijdens het jaarcongres van 2018 aan. Veel dank aan alle moderators van 2018 en we kijken uit naar weer meer bijzondere en kwalitatief hoogstaande General Counsel Roundtables in 2019!

Step up: over reporting lines en de positie van een CLO
Godfried Kinnegim (Allen & Overy)
& Maud de Vries (OCI)

Innovatieve samenwerkingsvormen tussen GCs en externe juridische adviseurs
Steven Storm (Van Benthem & Keulen)
& Simone Pelkmans (Unilever)

Google Design Sprint for GCs: turn ideas into business
Mechteld van den Oord (Baker McKenzie)
& Marielle Schaar (ASICS) (Associate General Counsel EMEA Legal & IP)

Innovate or Die?
Mark-Jan Arends (Clifford Chance)
& Tjalling Wiersma (Shell)

New ways of due diligence
Kris Ruijters (Deloitte Legal)
& Gerard Jansen (LambWeston)

Strategic Partnering for GCs
Martine de Koning (Kennedy Van der Laan)
& Jeroen van Noorden (IFF)

Cruciale innovatie in de juridische markt door samenwerking
Marien Glerum (Dentons Boekel)
& Ruud van Herpen (Belvilla)

Cultural Change Management
Rick Versteegh (Hill+Knowlton)
& Vanessa Carpano-Chauvin (Align Technology)

Risk conversion: from identifying and mitigation risk to being in control of companies risk

Michel Grummel (EY), Marc Smals (Rabobank) & Brenton Steenkamp (EY)

Help, ik heb een kartel (of een andere crisissituatie)!

Ruben Elkerbout (Stek) & Thijs van der Lugt (Aalberts Industries)

How to transform yourself into a tech-savvy General Counsel

Tina Shah (KLDisccovery) & Marc Voskuil (Atos Benelux)

Working differently: new ways of working require new ways of thinking

Saskia Blokland (Norton Rose Fulbright) & Helen Ligeon-Klann (BDP international)

Omgaan met persoonlijke data in het AVG-tijdperk

Hans Willers (Zylab) & Cezanne Santman (Redbreast)

Legal Procurement: demonstrating ROI, value from budgets

Mark Stapleton (Wolters Kluwer) & Jack Smits (Philips Lightning)

Are you Brexit-ready?

Our Brexit Hub will prepare you for the risks and opportunities

Visit <https://knowledgeproducts.nortonrosefulbright.com/nrf/brexit-home> to register for the Hub and sign up to our blog

Lawaroundtheworld.com

ZES MAANDEN AVG 5 TIPS

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming heeft een revolutie teweeggebracht op het gebied van privacy. Wereldwijd wordt met belangstelling gekeken naar de Europese ontwikkelingen in de hoop de AVG te gebruiken als blauwdruk voor eigen wetgeving. Sinds de invoering blijft privacy het nieuws bepalen en hoog op de agenda staan van elk bedrijf. Toch blijkt uit onderzoek dat 56% van bedrijven nog lang niet aan de AVG eisen voldoet. Nu het stof is neergedaald, kijken we terug op de eerste zes maanden om hieruit lessen te trekken voor de toekomst.

1 Zorg dat je verwerkingsregister op orde is
Ook de toezichthouder is inmiddels op stoom gekomen en heeft zich laten gelden door het publiceren van toelichting en richtlijnen (bijvoorbeeld op het gebied van direct marketing en het gebruik van camera's voor beveiliging) en controleren van, met name, overheidsinstanties. De privacy waakhond dreigt het UWV een dwangsom op te leggen die kan oplopen tot EUR 900.000 indien de beveiliging van het werkgeversportaal niet verbetert. Niet alleen overheidsinstanties staan op de radar, maar ook heeft de AP van 30 willekeurige grote organisaties het

verwerkingsregister opgevraagd. Hiermee wordt duidelijk dat de AP groot belang hecht aan het verwerkingsregister als startpunt van naleving van de AVG.

2 Bepaal een relevante toezichthouder
Organisaties die in meerdere landen persoonsgegevens verwerken doen er goed aan te bepalen welke toezichthouder voor hun relevant is. De AVG kent het 'one-stop-shop' principe waarbij één toezichthouder als leidende autoriteit optreedt. Het is belangrijk om dit goed vast te leggen omdat dit op een later tijdstip ter discussie kan worden gesteld.

3 Update alle contracten
Wij zien dat veel bedrijven zich in eerste instantie hebben gericht op overeenkomsten waarbij persoonsgegevens en het uitwisselen daarvan een grote rol spelen. Nu de meeste bedrijven deze beoordeling hebben afgerond, is het tijd om zich te richten op overeenkomsten met een lager risicoprofiel. Daarbij is ook van belang na te denken of bij contracten die voor een internationale groep gelden, aanpassingen noodzakelijk zijn. Veel internationale bedrijven denken na over de aanpak de AVG standaard wereldwijd toe te passen.

4 Maak privacy je startpunt
De AVG vergt van bedrijven dat bij het ontwerpen van nieuwe systemen en beleid rekening wordt gehouden met privacy. Dit betekent dat helemaal aan het begin van een traject de privacy eisen in het achterhoofd moeten worden gehouden en kritische vragen moeten worden gesteld. De verwerking van persoonsgegevens moet beperkt worden tot die gegevens die noodzakelijk zijn voor het specifieke doel dat wordt bereikt. Ook moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat verzoeken om bijvoorbeeld inzage of verwijdering van persoonsgegevens beantwoord moeten kunnen worden. Dit betekent dat er bij veel bedrijven een cultuurverandering moet plaatsvinden.

5 Bewustwording
De regels van de AVG zijn streng en kunnen alleen werken in de praktijk als iedereen in uw organisatie zich bewust is van privacy. Werknemers moeten worden getraind om zich de vraag te stellen of hun handeling kan binnen de wetgeving, om datalekken te herkennen en zich te gedragen in lijn met het beleid dat de onderneming heeft opgesteld. De alarmbellen moeten op het juiste moment gaan rinkelen, waarbij wij ook met klem adviseren om keuzes op papier te verantwoorden en vast te leggen.

C L I F F O R D
C H A N C E

The Clifford Chance Tech Group provides a new model for technology law: a single global team of over 400 lawyers delivering hybrid, joined up advice on technology issues, across Antitrust and data, M&A and investments, intellectual property and litigation, AI and fintech, cyber and regulatory investigations.

AGENDA

2019

JANUARI 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
01		01	02	03	04	05	06
02	07	08	09	10	11	12	13
03	14	15	16	17	18	19	20
04	21	22	23	24	25	26	27
05	28	29	30	31			

FEBRUARI 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
05					01	02	03
06	04	05	06	07	08	09	10
07	11	12	13	14	15	16	17
08	18	19	20	21	22	23	24
09	25	26	27	28			

MAART 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
09						01	02
10	04	05	06	07	08	09	10
11	11	12	13	14	15	16	17
12	18	19	20	21	22	23	24
13	25	26	27	28	29	30	31

APRIL 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
14	01	02	03	04	05	06	07
15	08	09	10	11	12	13	14
16	15	16	17	18	19	20	21
17	22	23	24	25	26	27	28
18	29	30					

MEI 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
18			01	02	03	04	05
19	06	07	08	09	10	11	12
20	13	14	15	16	17	18	19
21	20	21	22	23	24	25	26
22	27	28	29	30	31		

JUNI 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
22						01	02
23	03	04	05	06	07	08	09
24	10	11	12	13	14	15	16
25	17	18	19	20	21	22	23
26	24	25	26	27	28	29	30

JULI 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
27	01	02	03	04	05	06	07
28	08	09	10	11	12	13	14
29	15	16	17	18	19	20	21
30	22	23	24	25	26	27	28
31	29	30	31				

AUGUSTUS 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
31				01	02	03	04
32	05	06	07	08	09	10	11
33	12	13	14	15	16	17	18
34	19	20	21	22	23	24	25
35	26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBER 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
35							01
36	02	03	04	05	06	07	08
37	09	10	11	12	13	14	15
38	16	17	18	19	20	21	22
39	23	24	25	26	27	28	29
40	30						

OKTOBER 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
40		01	02	03	04	05	06
41	07	08	09	10	11	12	13
42	14	15	16	17	18	19	20
43	21	22	23	24	25	26	27
44	28	29	30	31			

NOVEMBER 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
44					01	02	03
45	04	05	06	07	08	09	10
46	11	12	13	14	15	16	17
47	18	19	20	21	22	23	24
48	25	26	27	28	29	30	

DECEMBER 2019

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
48							01
49	02	03	04	05	06	07	08
50	09	10	11	12	13	14	15
51	16	17	18	19	20	21	22
52	23	24	25	26	27	28	29
01	30	31					

GC NL AGENDA

**GENERAL COUNSEL
NEW YEAR'S DRINKS**
Donderdag 10 januari

**GENERAL COUNSEL
EXECUTIVE PROGRAM 2019**
WWW.GCEXECUTIVEPROGRAM.COM
Zondag 27 januari
t/m vrijdag 1 februari 2019

**GENERAL COUNSEL
DENKTANK LEGAL
TECHNOLOGY & OPERATIONS**
Donderdag 7 maart 2019
en donderdag 4 juli 2019

**GENERAL COUNSEL NL
JAARCONGRES 2019**
Donderdag 4 april 2019

**GENERAL COUNSEL
AWARD 2019**
Start: vrijdag 7 juni 2019
Uitreiking: donderdag 10 oktober 2019

**GENERAL COUNSEL NL
NAJAARSCONGRES 2019**
Donderdag 10 oktober 2019

**GENERAL COUNSEL NL
MAGAZINE 2019-2020**
Maandag 2 december 2019

GC NL ONLINE NIEUWSBRIEVEN 2019

- Donderdag 10 januari 2019
Digitale GCN Save-the-Date
Agenda 2019
- Dinsdag 12 maart 2019
- Dinsdag 14 mei 2019
- Dinsdag 25 juni 2019
- Dinsdag 10 september 2019
- Dinsdag 5 november 2019
- Dinsdag 17 december 2019

GC NL INTERVISIE- BIJEEENKOMSTEN 2019

- **AMSTERDAM 1**
Do 14 feb 2019
Do 20 juni 2019
Do 21 nov 2019
- **AMSTERDAM 2**
Di 5 feb 2019
Di 11 juni 2019
Di 26 nov 2019
- **AMSTERDAM 3**
Do 7 feb 2019
Do 13 juni 2019
Do 28 nov 2019
- **AMSTERDAM 4**
Wo 6 feb 2019
Wo 19 juni 2019
Wo 27 nov 2019
- **GC INTERNATIONAL**
Di 5 feb 2019
Di 11 juni 2019
Di 26 nov 2019
- **AMERSFOORT**
Do 7 feb 2019
Do 13 juni 2019
Do 28 nov 2019
- **UTRECHT**
Di 12 februari 2019
Di 18 juni 2019
Di 19 nov 2019
- **ROTTERDAM/DEN HAAG 1**
Di 12 februari 2019
Di 18 juni 2019
Di 19 nov 2019
- **ROTTERDAM/DEN HAAG 2***
Di 12 februari 2019
Di 18 juni 2019
Di 19 nov 2019
- **ZUID-NEDERLAND****
Do 14 februari 2019
Do 20 juni 2019
Do 21 nov 2019

TIJDSTIP

De intervisiebijeenkomsten
vinden plaats van:
08.00 - 09.30 uur
* 12.00 - 13.30 uur
** 09.00 - 10.30 uur

GENERAL COUNSEL EXECUTIVE PROGRAM

The General Counsel Executive Program is a joint initiative of General Counsel Netherlands and distinguished visiting professors from first-class universities. Its primary focus is to help General Counsel excel in their current and future roles by improving their business skills. The programme, which is open to GCs from around the world, provides enormous opportunities for innovation, leadership and decision-making at the highest levels associated with the GC position. As companies become more international, and with compliance, governance, reputation management, privacy and ethics ranking higher on company agendas, more opportunities will become available. During a varied and intensive week, top instructors will provide you with essential expertise and useful tools, teach you broad analytical concepts and about the mindset GC members will need in the future. In addition, you will be able to benefit from unique, first-hand expertise and hear about the experiences of other GCs and executives.

In 2018 we had two great groups of General Counsel who participated in this unique and intensive programme. One group joined at the end of January, the other in mid-October. Participants came from many different countries, including Belgium, France, Switzerland, the Netherlands and the United Arab Emirates.

THE GCEP IN A NUTSHELL

- Excellent academic and practical mini-MBA for international General Counsel;
- Specifically geared towards GCs who want to develop and master their business, boardroom & leadership skills;
- Taught by excellent visiting professors and experts from renowned international universities and business schools;
- Includes a full day of one-on-one teaching and thought leadership from world-famous Professor Richard Susskind OBE, and another full day with guru Professor Cees van Riel;
- Topics: C-Suite strategic management & risk management, Corporate Governance: a strategic perspective, Reputation management & communication, Legal operations & legal tech and Effective leadership;
- Recommended by Board Members.

Next GCEP: Sunday, January 27th up to and including Friday, February 1st, 2019

PRACTICAL INFORMATION

DATES	Next course: January 27, 2019 - February 1, 2019. <i>Registration is open now and we encourage you to apply in due course since we only have limited capacity for each run of the Program.</i>
LENGTH	Six intensive days, with courses in the morning, afternoon and get-togethers during the evening
LOCATION	Het Roode Koper, The Netherlands, see www.roodekoper.nl/en/
LANGUAGE	English
CERTIFICATE	Issued by the General Counsel Executive Program
ADMISSION	To ensure high-quality participants, applicants will be selected based on their qualifications and experience.
APPLICATION	To apply for the Programme please visit www.gcexecutiveprogram.com
FEES	Euro 12,500 (excl. VAT) including all course materials and a 6 days and 5 nights stay at one of the best hotels in The Netherlands at a fantastic exclusive location (1 person per room) with an extremely high level of comfort, great hospitality and including all breakfasts, lunches and meals.
INFORMATION	Michiel van Straaten LLM Faculty Co-chair and former General Counsel +31(0)6 1483 7202 michiel.vanstraaten@gcexecutiveprogram.com Petra van Hilst LLM Faculty Co-chair and former General Counsel +31(0)6 4106 9433 petra.vanhilst@gcexecutiveprogram.com

Upon successful completion of the Programme you will become a member of the alumni network of the General Counsel Executive Program.

Is jouw organisatie al compliant aan de AVG/GDPR?

Focus op privacy en informatiebeveiliging

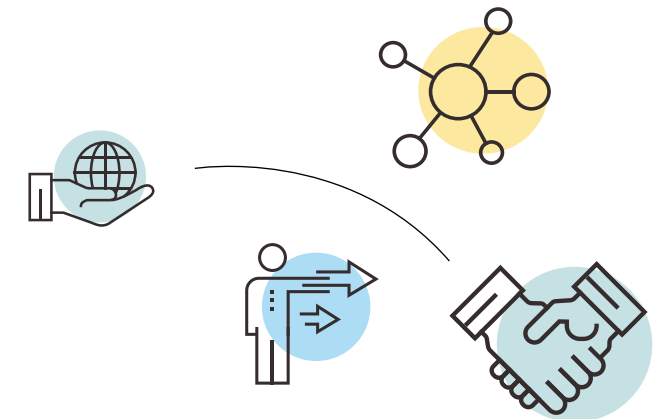
Met onze aanpak helpen we organisaties hun risico's in kaart te brengen en hun weerbaarheid te vergroten tegen aanvallen van buitenaf en incidenten van binnenuit.

Wil je hier meer over weten, neem dan contact op met Paul Schraven. Bel hem voor een afspraak op : (+31) 6 52 30 22 40, maar mailen mag natuurlijk ook: paul.schraven@dpa.nl

Improving your performance
www.dpa.nl

DPA
Professionals

General Counsel NL BENCHMARK- ONDERZOEK 2018

Een van de belangrijkste doelen van GCN is om het vak van General Counsel verder te professionaliseren en profiel te geven. Uitwisseling van kennis en gedachten tussen peers is daarvoor essentieel. In Nederland zijn veel GCs op zoek naar de optimale invulling van hun vak. Het helpt dan natuurlijk om te weten hoe anderen zijn georganiseerd en hoe zij omgaan met de uitdagingen van deze tijd. Niet 'van horen zeggen' of 'omdat je denkt dat het zo zit' maar gebaseerd op representatief cijfermateriaal.

General Counsel Netherlands staat voor het delen van kennis met elkaar. Hoe lossen andere General Counsel zaken op? En dan vooral de managerial zaken: wat valt binnen het takenpakket van andere GCs, hoe is hun afdeling opgebouwd, hoe managen zij kosten, wat doen ze zelf en wat wordt ingehuurd (en op welke wijze) en hoe innoveren zij?

Nog nooit eerder deden in Nederland zoveel eindverantwoordelijke bedrijfsjuristen mee. Het is inmiddels uitgegroeid tot een van de grootste Benchmarkonderzoeken onder General Counsel wereldwijd. Niet alleen is het General Counsel NL Benchmarkonderzoek representatief maar - omdat het nu voor de derde keer in vijf jaar is uitgevoerd - het geeft ook de trends en ontwikkelingen van de laatste jaren aan. En er is bij veel vragen ook gevraagd welke ontwikkelingen GCs de komende jaren verwachten.

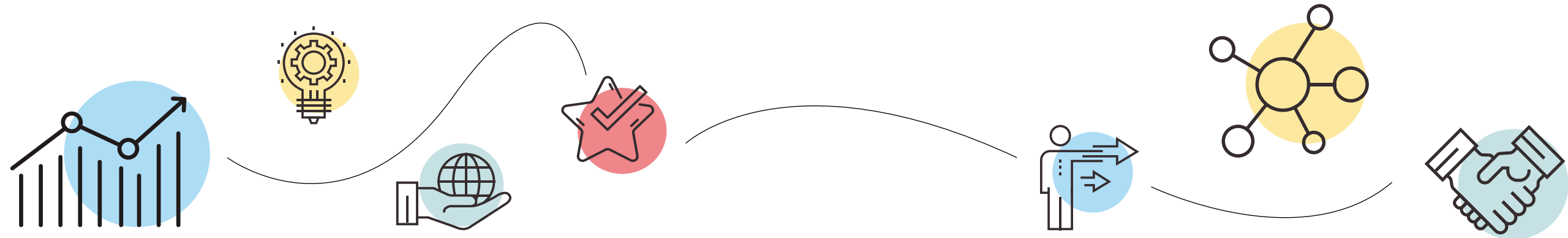
Er is nauwelijks een functie denkbaar waar de verschillen zo groot zijn als bij de General Counsel in

Nederland. Sommigen geven alleen leiding aan zichzelf, waar anderen wereldwijd honderden bedrijfsjuristen aansturen. Salarissen variëren van € 75K tot ruim € 400K. Juist daarom is een goed Benchmarkonderzoek zo relevant.

Met de resultaten kan je je eigen Benchmark bepalen op gebieden als:

- Je positie binnen het bedrijf
- Wat valt er binnen je takenpakket?
- Hoe werken GCs aan hun eigen ontwikkeling?
- Hoe groot zijn bij anderen de juridische afdelingen?
- Hoe hoog zijn inkomens bij anderen?
- Hoe gaan anderen om met het inhuren van derden?
- Kostenmanagement
- Technologische innovaties voor GCs

De volledige resultaten worden ter beschikking gesteld aan GCN-leden en andere General Counsel die hebben deelgenomen. Een aantal opvallende resultaten zijn:

1. Groei afgelopen twee jaar

De afgelopen twee jaar is bij meer dan de helft van de bedrijven de juridische afdeling gegroeid, bij 27% de afdeling stabiel gebleven en bij 20% de afdeling kleiner geworden. De trend van groeiende bedrijfsjuridische afdelingen was in 2016 al zichtbaar en zet zich nu steviger door.

2. Groei komende twee jaar

Bovendien verwachten GCs dat deze trend de komende twee jaar doorzet. In het rapport kan je ook terugvinden wat de redenen hiervoor zijn. Handig als je intern discussies hebt over het wel of niet moeten laten groeien van je afdeling.

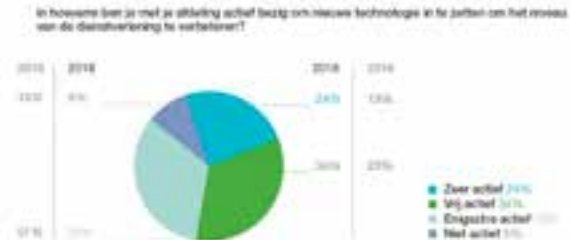
3. Legal Operations

44% van de afdelingen heeft 1 of meer specialisten op het gebied van Legal Operations in dienst binnen de afdeling. Vergeleken met veel andere landen ligt dat percentage bij ons hoog en de verwachting is dat daardoor onze afdelingen nog beter gemanaged en gemonitord kunnen worden in de toekomst.

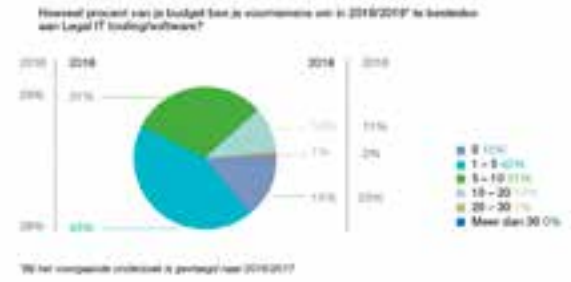
4. Legal Technologie

Zonder meer een van de meest opvallende resultaten is de definitieve doorbraak van Legal Tech voor GCs. Was in 2016 nog 36% actief bezig om nieuwe technologie in te zetten om het niveau van de dienstverlening te verbeteren, dit is in twee jaar tijd gestegen naar bijna 60%.

5. Budget voor Legal IT

Met zoveel interesse voor Legal Technologie zou je verwachten dat de budgetten voor Legal IT tooling en software zijn gestegen. Maar gek genoeg is dat nu weer niet het geval. Dus daar ligt nog wel een uitdaging...

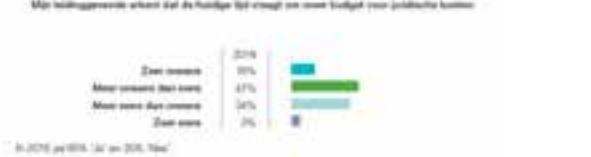
6. Financiële middelen

70% van de GCs vindt dat hij of zij voldoende financiële middelen tot zijn of haar beschikking heeft en 30% vindt van niet. Twee jaar terug vond nog 76% dat het budget voldoende was en voor 24% was het onvoldoende.

7. Leidinggevende over Legal budget

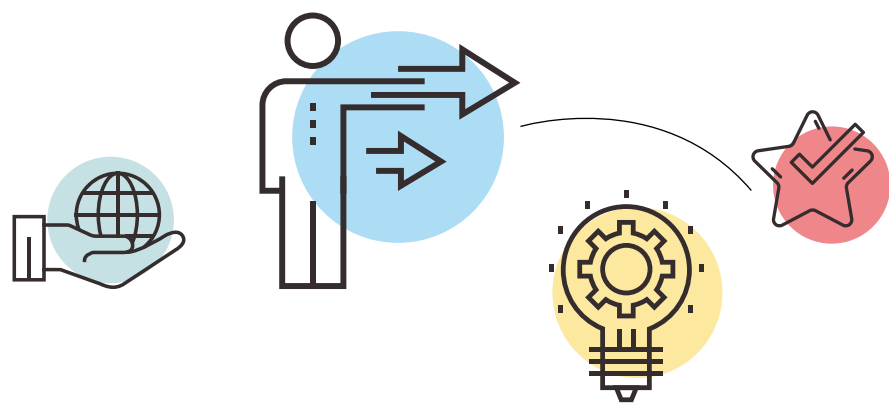
Tegelijkertijd vond volgens GCs in 2016 nog 65% van de leidinggevendenden dat er meer budget voor legal nodig was, dit percentage is nu sterk gedaald naar nog maar 37% is. Toestemming krijgen om het budget voor legal te verhogen blijkt dus een stuk lastiger dan twee jaar terug.

8. Alternatieve dienstverleners

Hoewel uit een andere conclusie in het rapport blijkt dat GCs verwachten de komende jaren niet minder te gaan uitbesteden aan advocaten, geeft bijna 50% aan steeds meer alternatieve dienstverleners nodig te hebben in plaats van advocaten. Dat is een veel hoger percentage dan in 2016, toen nog maar 20% aangaf deze nodig te hebben.

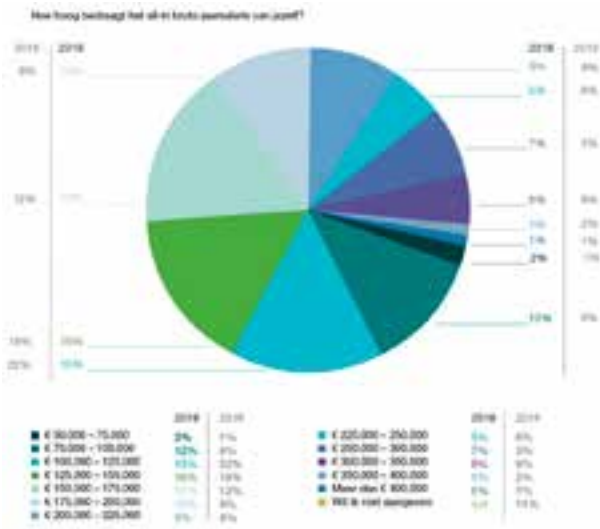

Introducing your legal hub

9. Salarissen

Dit geeft de enorme diversiteit in salarissen van GCs aan. Gemiddeld verdient de GC ruim 170K bruto per jaar. Vrouwen verdienen gemiddeld 167K en mannen 177K. Let wel: er is niet gevraagd of GCs fulltime of partime werken, dus mogelijk is de vergelijking daardoor niet helemaal representatief.

10. Man / vrouw

Het percentage vrouwelijke GCs is gestegen van 31% in 2016 naar 38%.

11. Raad van Bestuur

De meerderheid van de GCs (57%) vindt dat de GC onderdeel moet zijn van de Raad van Bestuur. Dat is opmerkelijk: hetzelfde percentage van 57% vond in 2016 nog dat hij of zij niet in de RvB moest zitten.

12. Opleiding

Dat beeld is ook terug te vinden in de opleiding die de GC zichzelf ziet doen. Dat gaat steeds meer richting een management opleiding (van 31% naar 45%) en postdoctorale opleidingen specifiek gericht op GCs: precies om die reden is het GCEP als mini-MBA voor GCs in het leven geroepen. Om nog beter voorbereid te zijn op de RvB dynamiek.

Transform how your corporate legal team collaborates and engages

HighQ can help you begin building a central legal hub that will:

- Empower you to collaborate with internal teams
- Monitor and mitigate risk
- Manage external counsel
- Deliver legal solutions to your business

Petra van Hilst
General Counsel NL

JURISTEN EN DE VIERDE INDUSTRIËLE REVOLUTIE

Bedrijven zijn de afgelopen 2 decennia onderhevig geweest aan steeds snellere en complexere veranderingen van de wereld om hen heen mede als gevolg van de globalisering, toenemende regulering en compliance vereisten maar bovenal door de digitalisering. Alles moet sneller en goedkoper, terwijl de geleverde diensten of producten van minimaal gelijkwaardige kwaliteit moeten zijn. Organisaties worden gedwongen om zich aan te passen aan deze veranderende wereld. In veel gevallen betekent dat drastische veranderingen in de manier van werken en het gebruik van nieuwe technologieën. Dit is geen eenmalig project maar een continu proces van aanpassingen.

De invloed van de GC op de transformatie van de juridische sector

Bedrijven zijn door de economische recessie en globalisering gedwongen om de kosten te verlagen en hun bedrijfsprocessen en werkwijzen efficiënter te maken. Ook de bedrijfsjuridische afdeling ontkwam niet aan kostenbeheersing en het efficiënter maken van hun werkprocessen.

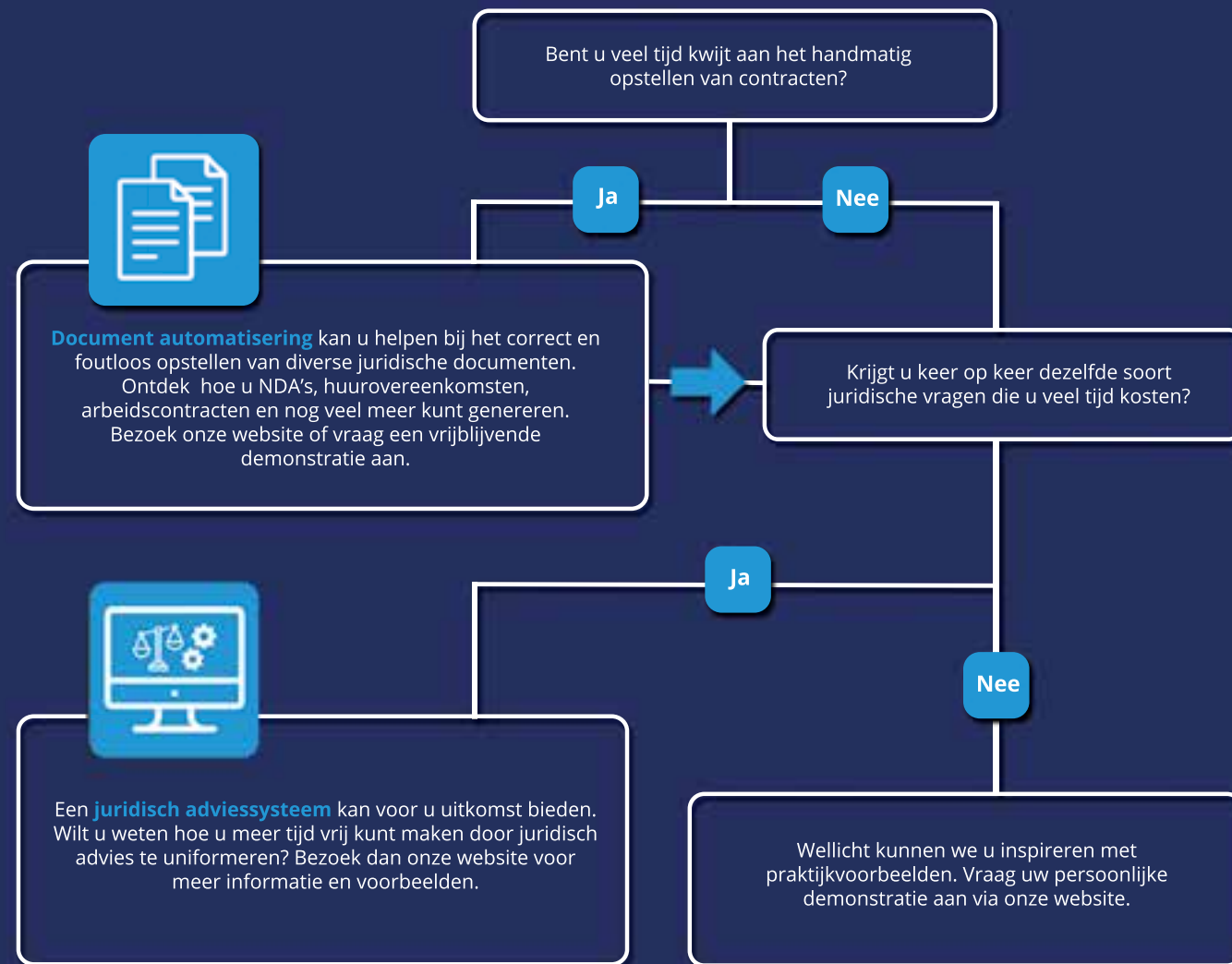
Door de druk op de kosten zagen veel GC's de noodzaak in om goed na te denken over hun budget en de manier waarop zij hun interne klanten bedienen. Dit resulteerde in onder andere het meer in-house uitvoeren van werkzaamheden, het opsplitsen van de werkzaamheden en het inzetten van professionals met (niet-juridische) operationele, zakelijke en technologische vaardigheden. Het doel hiervan was om de kosten te

verlagen, de werkprocessen te verbeteren, te zorgen voor grotere tevredenheid onder werknemers, en meer kennis in-house te houden.

Ook de relatie met externe juridische dienstverleners en hun "Value for money" werd heroverwogen. Alternatieve juridische dienstverleners en - in sommige regio's - de Big 4 accountancy- en consultancybureaus krijgen daardoor ook meer mogelijkheden om hun services aan te bieden. GC's geven deze nieuwe spelers de gelegenheid om een deel van de juridische werkzaamheden over te nemen.

Het is essentieel dat GC's zich realiseren dat zij een leidende positie hebben in de verandering die momenteel gaande is op de juridische dienstverlenende markt. De druk die zij binnen hun afdeling en bedrijf

Automatiseer uw kennis, verhoog uw waarde.

Berkeley Bridge gelooft dat de aanwezige kennis en ervaring in organisaties de belangrijkste randvoorwaarde voor succes is. Wij helpen organisaties bij het automatiseren van juridische kennis, zoals het opstellen van contracten of het digitaliseren van juridische vraagstukken. De online interactieve toepassingen kunnen u en uw collega's helpen om meer te doen in minder tijd. Wilt u meer weten over hoe u kostbare expertise kunt vrijmaken en de efficiëntie binnen uw organisatie kunt verbeteren? Lees meer op www.berkeleybridge.nl/waarde.

en op externe leveranciers van juridische diensten uitoefenen is, in combinatie met hun achterliggende koopkracht de 'stok achter de deur' tot verandering.

De juridische dienstverlenende markt heeft sowieso geen andere keuze en zal moeten transformeren, wil zij aansluiting kunnen blijven houden met de veranderende buitenwereld.

Netwerken om van anderen te leren

De groei en populariteit van peer- & kennisnetwerken zoals GCN is opvallend. Door te netwerken kunnen juridische professionals zich beter oriënteren op nieuwe ontwikkelingen, werkmethoden en technologieën. Daarnaast kunnen ze best practises uitwisselen op hun vakgebied en leren van de ervaringen van anderen.

Peer- en kennisnetwerken werken veelal samen met zowel juridische als niet-juridische dienstverleners, met als gezamenlijk doel het realiseren van een meer concurrerende juridische markt, met lagere kosten en meer alternatieven dan voorheen.

Aangezien de GC uiteindelijk verantwoordelijk is voor het juridische budget, is het belangrijk om beter geïnformeerd te raken over wat er in de buitenwereld speelt m.b.t. zijn vakgebied. GCs nemen ook steeds meer de tijd voor onderzoek zodat zij de juiste strategische beslissingen kunnen nemen over de juridische producten en services. Om de juiste beslissingen te kunnen nemen is het minimaal vereist dat

de GC genoeg kennis heeft van de nieuwe producten en services om de juiste vragen te stellen. Vooral de moderne generatie GCs neemt deze taak serieus op.

Conclusie

De juridische sector zal in de komende jaren m.b.t. werkwijzen en toegepaste technologieën een flinke kloof moeten overbruggen om aangesloten te blijven met de professionele sectoren buiten de juridische wereld. GCs moeten actief zijn op het snijvlak tussen recht en bedrijfsleven, en daarbij gebruikmaken van moderne technologie, een divers team, en een gedifferentieerde groep juridische dienstverleners, teneinde kostenreductie en efficiëntie te kunnen blijven waarborgen.

De differentiatie en professionalisering van de juridische dienstverlening zal, net als de toetreding van nieuwe partijen, alle spelers op de juridische markt ten goede komen. Netwerken en nieuwe soorten van samenwerking kunnen het veranderingsproces om de kloof met de vierde industriële revolutie te overbruggen, vergemakkelijken en versnellen.

De taak die voor ons ligt is te groot en complex om geheel in-house te realiseren. Door deel te nemen aan peer- en kennisnetwerken kunnen alle spelers in het juridische ecosysteem antwoord krijgen op de vele vragen die deze overbrugging oproept en krijgen alle partijen op de juridische markt de mogelijkheid om deel te nemen aan de vierde industriële revolutie.

Het takenpakket van de General Counsel is de afgelopen tien jaar enorm uitgebreid. Het is iemand die leiderschap en visie toont op boardroom niveau en kennis heeft van zaken als digitalisering, reputatiemanagement en globalisering

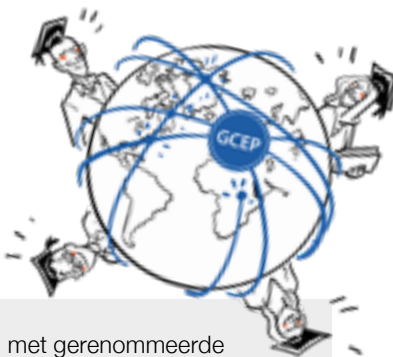
General Counsel Netherlands is het platform waar GC's elkaar en andere innovatieve partijen ontmoeten.

Drie keer per jaar organiseren we in heel Nederland intervisiebijeenkomsten, telkens bij een andere GC op kantoor en over actuele uitdagingen

We organiseren ook actuele denktanks, bijvoorbeeld over Legal Technology en Legal Operations.

GCN heeft samen met gerenommeerde professoren van internationale business schools en universiteiten het internationale academische General Counsel Executive Program opgezet, een praktische mini-MBA voor GC's.

“GCN is hét professionele, persoonlijke en innovatieve netwerk voor en door GC”

Elke jaar organiseert GCN twee grote congressen over actuele thema's: Het General Counsel NL Jaarcongres en het General Counsel NL Najaarscongres. Om het jaar reiken we de General Counsel Award uit en creëren we rolmodellen

Om het jaar rollen we het zeer uitgebreide GC NL Benchmarkonderzoek uit onder alle GC's in Nederland

OVER GCN

General Counsel Netherlands is een actief en modern kennisnetwerk waarbij veel GCs van de meest uiteenlopende bedrijven zich thuis voelen. Zij zijn binnen hun organisatie de eindverantwoordelijke bedrijfsjurist en rapporteren aan het senior management, vaak de CEO of CFO.

Kennismaken en kennis delen met andere GCs zijn de voornaamste doelen van GCN. En dan vooral over de uitdagingen van de nieuwe tijd zoals de invloed van technologie en professionalisering van de GC en zijn/haar afdeling. Dit gebeurt onder meer door:

- General Counsel NL Jaarcongres en het General Counsel NL Najaarscongres (beide bijeenkomsten met een top spreker, veel GCs, Roundtables en netwerkmomenten);
- General Counsel NL Intervisiebijeenkomsten (10 groepen die ieder 3x per jaar bijeenkomen in diverse regio's, steeds in dezelfde samenstelling en steeds bij een andere GC op kantoor);
- General Counsel NL Online nieuwsbrieven (e-News, 7x per jaar, met hoogwaardige actuele info specifiek voor GCs);
- General Counsel NL Magazine (1x per jaar);
- General Counsel NL Benchmarkonderzoek (1x per 2 jaar);
- General Counsel NL Award (1x per 2 jaar);
- General Counsel Executive Program (academisch mini-MBA van topniveau, specifiek voor GCs) zie www.gcexecutiveprogram.com;
- General Counsel NL LinkedIn groep (met meer dan 400 in NL werkzame eindverantwoordelijke bedrijfsjuristen);
- General Counsel NL Website (inclusief members-only toegang tot de Diamond content-box, nieuwsbrieven archief, uitgebreide agenda, vacature box, opleidingen en het discussieplatform).

Bewust werken wij samen met een exclusieve selectie van Partners. Zij leveren hoogwaardige actuele content, specifiek interessant voor GCs. Via het netwerk delen zij kennis, vragen en ervaringen met GCs.

Meer informatie over GCN en deelname vindt u op www.generalcounsel.nl.

PARTNERS

General Counsel Najaarscongres 2018

IT'S ALL ABOUT **CONTRACTS**

Omdat de wereld almaar complexer wordt, zoeken General Counsels naar manieren om contracten toegankelijker en inhoudelijk nog nauwkeuriger te maken en de naleving ervan te vergemakkelijken. Contracten zijn op zich al lastig te beheren, maar het toenemende aantal beschikbare technologische hulpmiddelen en methoden maakt het nog ingewikkelder. Deze complexiteit wordt nog verder vergroot door internationale vraagstukken als de Brexit. GC's en hun teams moeten deze ontwikkelingen niet alleen op de voet volgen, ze moeten ook een standpunt innemen over de juiste aanpak en oplossing voor bepaalde situaties, zodat ze daar hun voordeel mee kunnen doen. Daarom werd op het General Counsel NL Najaarscongres van dit jaar aandacht besteed aan de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van contracten en werd een aantal fundamentele vraagstukken vanuit nieuwe invalshoeken bekeken.

Lincoln Frakes

Netherlands Commercial Court

De dag werd geopend door Lincoln Frakes, in het imposante gebouw van de Raad voor de Rechtspraak in Den Haag. Frakes is rechter van de nieuwe Netherlands Commercial Court (NCC) die binnenkort zijn deuren opent. Er is de afgelopen tijd een groeiende behoefte aan rechtbanken die gespecialiseerd zijn in internationale handelsgeschillen. Deze rechtbank aan het IJdok in Amsterdam wordt specifiek voor dat doel opgericht.

Duco Oranje

Netherlands Commercial Court

Oranje, eveneens rechter bij de NCC, gaf een interessant overzicht van de rechtbanken waarmee de NCC gaat concurreren. We kunnen concluderen dat de NCC een goede concurrentiepositie heeft, omdat er in het Engels wordt geprocedeerd. Dat is efficiënter en levert ook een kostenvoordeel op. De NCC is een goedkopere oplossing dan het Commercial Court in Londen en arbitrage in het algemeen en biedt een concurrerend

alternatief voor het beslechten van toekomstige internationale handelsgeschillen. Een nadeel van de lagere kosten, zegt Oranje met een knipoog, is dat het geen zin meer heeft om je tegenpartij tot een schikking te bewegen onder dreiging van de hoge proceskosten.

GCN Benchmark Survey 2018 en Roundtables

Nadat alle deelnemers met enige dwang van de netwerklunch naar de plenaire zaal waren geloodst, gaf Michiel van Straaten een kort overzicht van de resultaten van het General Counsel NL 2018 Benchmark Survey. Daaruit kwam naar voren dat de juridische afdelingen van GC's groeien en dat er steeds meer technologie wordt ingezet om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Verder is gebleken dat het gemiddelde salaris van een GC na een gestage opwaartse trend lijkt te zijn gestabiliseerd op EUR 170.000, waarbij mannen nog altijd EUR 7000 boven het gemiddelde zitten. Michiel sloot zijn verhaal af met goed nieuws: hoewel het vorige benchmarkonderzoek alweer twee jaar geleden plaatsvond, is de gemiddelde leeftijd van de GC met één jaar gedaald.

Na deze inleiding vertrokken alle deelnemers naar de twee door hen uitgekozen rondetafelgesprekken verspreid over het unieke gebouw van de Raad voor de Rechtspraak. Dit voormalige bankgebouw is gerenoveerd met behoud van de historische details: het souterrain waar eerst de depots lagen is getransformeerd tot karaktervolle ruimtes, en constructieve elementen als de dikke kluismuren zijn zichtbaar gebleven en creëren extra sfeer. Er waren in totaal dertien rondetafels, over thema's als robotica en contractbeheer tot de invloed van Brexit op contracten.

Elke rondetafel werd geleid door een moderator, en leidde tot een geanimeerde discussie.

Maurits Fornier

Fornier Legal Design

Ter afsluiting van de middag vertelde Maurits Fornier de GC's over het gebruik van vormgevingselementen in contracten. Hij en zijn team presenteerden tijdens een proces een schematische, visuele weergave van het conflict, wat de rechter zeer handig vond. Een rechter is immers ook maar een mens. Aan de hand van drie voorbeelden liet Fornier zien hoe je met gestroomlijnde infographics werknemers, de directie, toezichthouders en uiteindelijk ook de klant kunt ondersteunen. Door bijvoorbeeld vormgevingselementen aan een contract toe te voegen, wordt het toegankelijker voor een breder publiek. Daarmee kun je een moeizame discussie over de interpretatie van de contractvoorwaarden vermijden, wat zowel medewerkers als klanten kostbare tijd scheelt, die je veel nuttiger kunt besteden. Fornier benadrukte dat juridische vormgeving een aanvulling is op conventionele contracten en geen vervanging daarvan. Hij illustreerde dat glashelder aan de hand van een vereenvoudigde schematische weergave van een complexe hiërarchische organisatie. Zo werd in één oogopslag duidelijk welke besluiten er door welk orgaan werden genomen en volgens welke procedure de stemming verliep. Daarmee bespaart de directie kostbare tijd omdat men niet meer ellenlange juridische documenten hoeft door te lezen om te bepalen wie welke bevoegdheid heeft.

De middag werd in een aangename sfeer afgesloten met een borrel en bitterballen.

Welcome To The Digital Market Place For Business Law

- Digital Lawyer Search In 50+ Countries & Case Summaries
- Legal Tech Solutions
- Digital Lawyer Profiles
- Legal Contents & Legal Heatmaps

plus.digitorney.com

Digitorney

Wilt u ook innoveren en meer automatiseren?

Transform Data is er voor general counsels die efficiënt willen werken. Onze oplossing Custodian for Legal biedt gebruikers toegang tot alle relevante informatie en documenten via Outlook. Het Office 365/SharePoint platform vormt onze basis, waardoor IT-afdelingen onze oplossingen graag ondersteunen.

Kennismaken? info@transformdata.eu • www.transformdata.eu • +31(0)43 808 0104

DE ROUNDTABLES TIJDENS HET GENERAL COUNSEL NL NAJAARSCONGRES

De Roundtables zijn een hoog gewaardeerd onderdeel van de GCN congressen. Diverse actuele onderwerpen passeren de revue. Elke Roundtable wordt gemoderate door een General Counsel samen met een vertegenwoordiger van de GCN-partner. De deelnemers aan de GCN congressen krijgen de mogelijkheid kennis en ervaringen te delen in een informele en professionele setting.

Hieronder tref je alle General Counsel NL Roundtables tijdens het najaarscongres van 2018 aan. Veel dank aan alle moderators van 2018 en we kijken uit naar weer meer bijzondere en kwalitatief hoogstaande General Counsel Roundtables in 2019!

Wees voorbereid: voorkom hoge kosten bij een dataonderzoek
Marjan Frik - Keygene & Jan Scholtes - Zylab

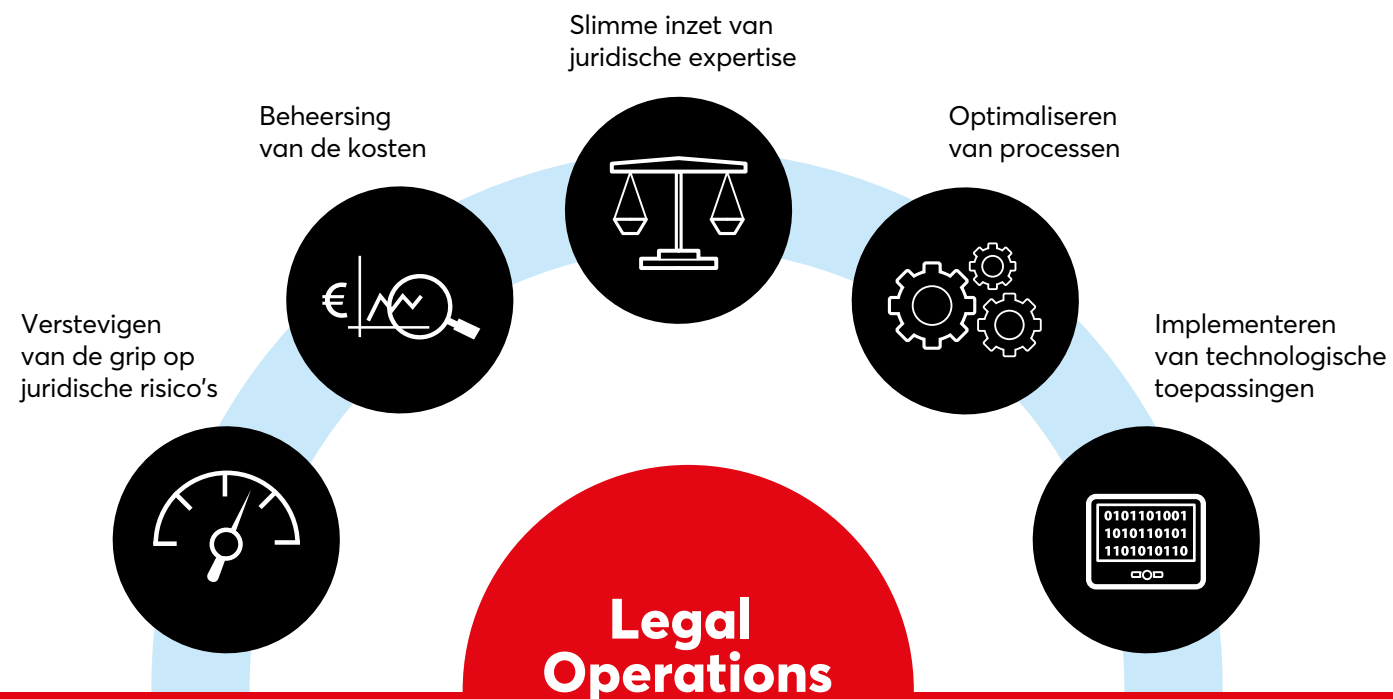

Contracteren in een digitale omgeving
Bram Vermeulen - Gusto MSC
& Heimon Smits - Norton Rose Fulbright

Een contract door de bril van een litigator
Wilko Tijssen - Port of Amsterdam
& Bart-Adriaan de Ruijter - Kennedy Van der Laan

Wil je jouw juridische dienstverlening ook structureel verbeteren?

Met meer dan twintig jaar ervaring kent Max Hübner het klappen van de zweep. Met zijn team helpt hij opdrachtgevers graag met het succesvol vormgeven van hun legal operations. Niet als doel op zich, maar om de toegevoegde waarde van het juridische team blijvend te verhogen.

Ben je benieuwd naar zijn ervaringen en naar de mogelijkheden binnen jouw organisatie? Bel hem voor een afspraak: (+31) 6 23 00 82 95, maar mailen mag natuurlijk ook: max.hubner@dpa.nl

Improving your performance
www.dpa.nl

DPA
Professionals

Common mistakes in contracts
Thomas Conijn - Samsung Electronics
& Reijnoud Homveld - Stek Advocaten

What about GC's and social contracts?
Albert Hollander - Triodos Bank
& Anthony Hellegers - Hill+Knowlton Strategies

Robotics & Contract Management Systems
Laurens Bruggink - VolkerWessels
& Peter Kits - Deloitte Legal

Gevolgen van de aankomende deeleconomie voor contracteren
Maarten Santman - Janssen Vaccines
& Werner Runge - Allen & Overy

Forumkeuze bij internationale contracten
Claartje van Fulpen - Mitsubishi Caterpillar
& Anouk Rosielle - Dentons Boekel

Brexit en impact op contracten
Anja van Bergen-van Kruijsbergen - NomadsFood
& Jurg van der Meer - Clifford Chance

KRIJG GRIP OP UW AVG COMPLIANCE

Volg de opleiding tot data protection officer (DPO of FG)

Beoordeeld met een **8,5**
op Springest

De opleiding (2, 5 of 9 dagen)

- » Geeft u de kennis en vaardigheden om zelfstandig een AVG compliance programma op te zetten
- » Leert u werken met 'Privacy by Design'
- » U krijgt les van gerenommeerde docenten: mr. dr. Bart Schermer, mr. dr. Hielke Hijmans en mr. drs. Dominique Hagenauw
- » O.a. de Autoriteit Persoonsgegevens, het Openbaar Ministerie, Loyens & Loeff en ABN AMRO gingen u al voor!

Considerati levert tevens data protection officers (DPO's/FG's), DPO-ondersteuning, hulp bij datalekken tot complete privacy compliance trajecten voor een volledige ontzorging op het vlak van privacy. Ook bieden wij e-learnings en inhouse trainingen op het gebied van privacy aan.

CONSIDERATI

De privacy en public affairs specialisten voor het digitale domein en de auteur van de

officiële handleiding voor de AVG van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

| W [considerati.com](https://www.considerati.com)
| E education@considerati.com

| T 020 07370069
| Amsterdam

Contract review: wat doet de business en wat doet legal?
Suzanne van Nieuwenhuijzen - Stedin Groep
& Marcel Ruigvoorn - Van Benthem & Keulen

Bescherming IP in contracten
Marc de Kemp - McDonald's Nederland
& Steffen Hagen - Baker McKenzie

Assessing financial risk when contracting
Vanessa Jeurissen-Kohn - Mizuho Bank Europe
& Brenton Steenkamp - EY

How technology can help you. A best practices discussion based upon the outcome of the GC NL Benchmark survey 2018
Mark Stapleton - Wolters Kluwer ELM Solutions

Step Up Smart helpt je legal business partnering **in de praktijk** naar een hoger niveau te brengen.

Bel of mail naar Jo van IJzeren:

 Telefoon: +31 6 12 96 38 93

 Mail: jovanijzeren@stepupsmart.eu

www.stepupsmart.eu

LinkedIn: www.linkedin.com/in/jo-van-ijzeren

Business
Partnering

Gerichte
analyses

Efficiënte
processen

Bijzondere
projecten

LEGAL CORPORATE TECHNOLOGY EN LEGAL OPERATIONS

Het idee van deze denktank is een interactieve uitwisseling van kennis en kunde op het gebied van legal tech en operations. Wat zou je doen als je morgen geheel opnieuw zou kunnen beginnen? Pak je het op dezelfde manier aan, of doe je iets wezenlijk anders. Hoe zit dat eruit? En wat weerhoudt je ervan om dit uit te voeren, heb je hier invloed op? Belangrijkste hierbij is dat we niet teveel blijven hangen in het theoretische maar hier uiteindelijk ook iets concreets uit halen waarmee GCs naar huis kunnen. Extra kennis, inzichten en contacten. Met één doel: het optimaliseren van je legal department.

In februari kwamen we samen bij ZyLAB in Amsterdam waar Jan Scholtes, bijzonder hoogleraar Textmining aan de Universiteit Maastricht een aantal praktische toepassingen van AI op een rijtje zette en Ruud van Herpen, GC bij Xebia Group een aantal Legal Tech trends deelde. Diezelfde maand deelde Tjeerd

Wassenaar, voormalig GC van VOPAK en TNT Express en momenteel Partner Risk Advisory bij Deloitte Nederland zijn expertise over Legal Risk Management met de denktank.

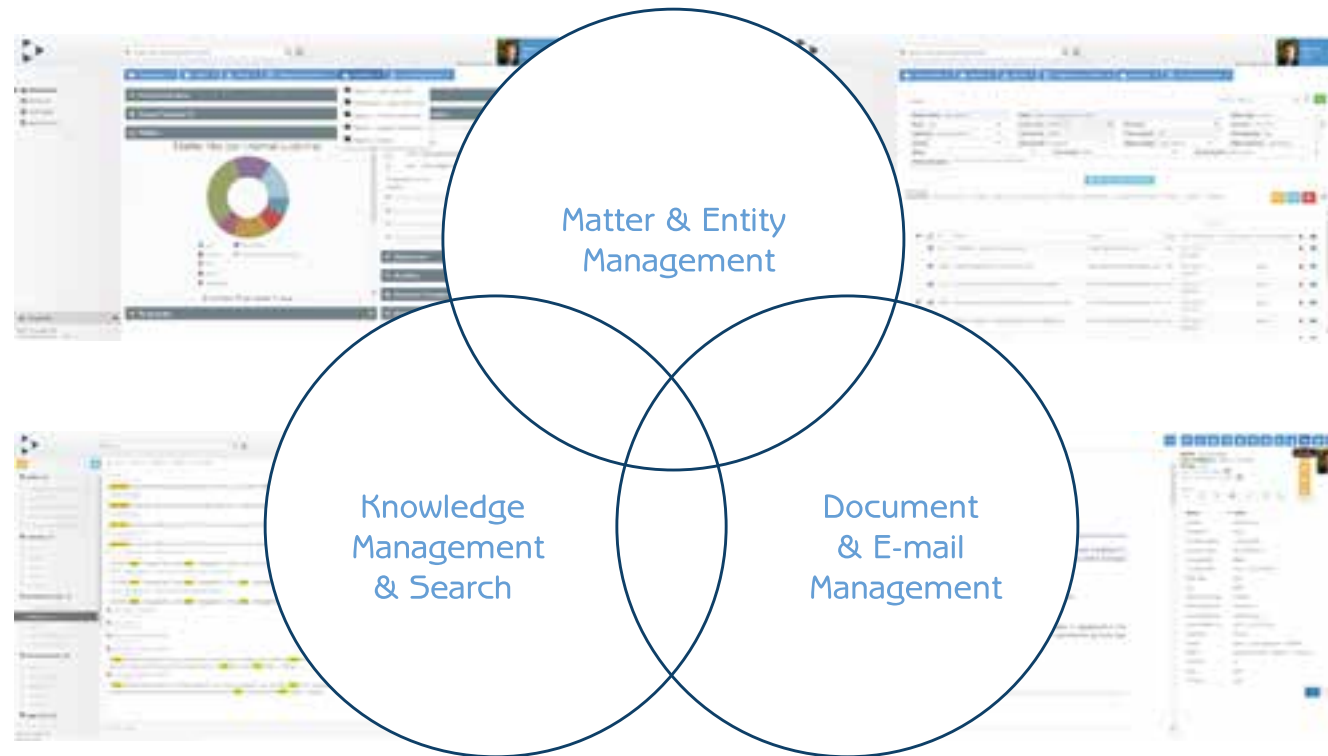
Afgelopen juli kwamen we bijeen bij Digibase in Nieuwegein, waar we geïnformeerd werden over de huidige stand van zaken over digitaal bouwen. Laurens Bruggink, Hoofd JuZa VolkerWessels was onze gastheer en deelde zijn uitdagingen rondom het automatiseren van de juridische afdeling. Ook gingen we met behulp van Robert van Loon, Managing Director van Wolters Kluwer Legal Software dieper in op contract management systemen en digitale handtekeningen.

Komend jaar ontmoeten de deelnemers aan de GCN Denktank Corporate Legal Technology en Operations elkaar op 7 maart en 4 juli. Wil je ook deelnemen, meld je dan aan via info@generalcounsel.nl.

The new Digital Workplace for the Legal Counsel

Boost Productivity • Take Control • Become Compliant

Knowliah for Legal Teams

“Knowliah has enabled us to go fully digital with our legal department and get the full story, while saving time and money.”
Legal Director | European Fortune 20 Company

All in one place • Contract Life Cycle Management • Integration with MS Office or Gmail

Smart search also for other sources like shared drives, MS SharePoint sites and websites

Extremely user-friendly: drag & drop with automatic classification

On-premise installation or hosting in a European cloud • Secure and GDPR-compliant

Contact us for a demo | Knowliah nv/sa - Belgium - +32 15 61 85 45
www.knowliah.com - sales@knowliah.com

GCN-Partners zijn hoogwaardige executives die ons gemeenschappelijke doel - succesvolle General Counsels en Chief Legal Officers effectiever te laten groeien en opereren - ondersteunen. Zij doen dit door GCs toegang te geven tot waardevolle know-how en aanvullend onderzoek, netwerken, expertise, producten en tools. Onze Partners voegen waarde toe voor onze leden terwijl de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van GCN blijft gewaarborgd. Graag bevelen wij onze GCN-Partners aan en wij danken hen voor de goede samenwerking!

ALLEN & OVERY

Baker
McKenzie.

CLIFFORD
CHANCE

Deloitte
Legal

大成 DENTONS BOEKEL

EY

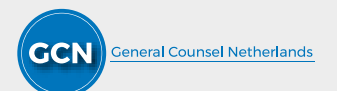
Hill + Knowlton
Strategies

Kennedy Van der Laan

NORTON ROSE FULBRIGHT

stek

VAN BENTHEM & KEULEN
ADVOCATEN & NOTARIAAT

GENERAL COUNSEL NETHERLANDS
Eslaan 13A
1404 EE Bussum (NL)
info@generalcounsel.nl
www.generalcounsel.nl

CONTACT
Petra van Hilst
+31 (0)6 41 06 94 33
petra.vanhilst@generalcounsel.nl

Michiel van Straaten
+31 (0)6 14 83 72 02
michiel.vanstraaten@generalcounsel.nl

Wolters Kluwer

LAB

Focused on today, planning for tomorrow

In today's complex global business landscape you likely find yourself needing to think and work differently. Having to do more. With less. You need a legal expert who understands the nuances of your industry. Someone who is commercially-minded that is willing to challenge the status quo. As you lead your enterprise through unprecedented complexity and change, we'll work with you—not just for you. We empower you to make confident decisions, guide your business, and take advantage of possibilities.

Deloitte Legal invites you to experience
the future of law, today.

[Deloitte.nl/legal](https://deloitte.nl/legal)

Deloitte Legal means the legal practices of Deloitte Touche Tohmatsu Limited member firms or their affiliates that provide legal services. For regulatory, legal, and other reasons, not all member firms provide legal services.

© 2018. For information, contact Deloitte Touche Tohmatsu Limited.